

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 169

гр. София, 14.03.2023 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 5-ТИ ТЪРГОВСКИ, в закрито заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Величка Борилова

Членове: Зорница Гладилова
Мария Райкинска

като разгледа докладваното от Зорница Гладилова Въззивно търговско дело № 20231001000211 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 267 от ГПК.

С Решение № 260685/18.11.2022 г., постановено по т.д. № 1081/2017 г., Софийски градски съд, ТО, VI-17 състав е отхвърлил предявените от „Корпоративна търговска банка“ АД - в несъстоятелност, с ЕИК: 831184677, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Граф Игнатиев“ № 10, срещу Г. П. Х., с ЕГН: *****, А. М. П., с ЕГН: *****, Г. К. З., с ЕГН: ***** и В. Б. С., с ЕГН: *****, искове с правно основание чл. 57, ал. 3 ЗБН вр. чл. 240, ал. 2 ТЗ и чл. 57, ал. 3 ЗБН вр. чл. 203, ал. 1 КТ за осъждане на Г. П. Х., А. М. П., Г. К. З. и В. Б. С. да заплатят солидарно на „Корпоративна търговска банка“ АД - в несъстоятелност сума в размер на 5 000 000 евро /пет милиона евро/, представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в претърпени загуби от несъбрани вземания, възникнали по договор за кредит, сключен на 25.03.2014 г., между „Корпоративна търговска банка“ АД - в несъстоятелност и „Оптим Интертрейд“ АД, за предоставяне на кредит в размер на 5 000 000 евро, които вреди са причинени в резултат от неизпълнение от Г. П. Х. и А. М. П. на задълженията им по осъществяване на управление на „КТБ“ АД, които са възникнали за тях в качеството им на членове на управителния съвет, което неизпълнение се изразява в следните деяния на тези лица: 1) извършване на действия по сключване на договора за банков кредит от 25.03.2014 г. с „Оптим Интертрейд АД, без да е спазена процедурата, предвидена в Правилника за кредитна дейност, за проучване на имущественото състояние на лицето, подало искане за кредит и за извършване на анализ на способността му да изпълнява задълженията си към банката, ако исканият кредит бъде отпуснат, както и за извършване на анализ и оценка на обезпечението, което ще се изиска от кредитополучателя, 2) извършване на действия по подписване на 25.03.2014 г. на договора за банков кредит с „Оптим Интертрейд“ АД, без в неговото съдържание да са включени клаузи, с които да се предвижда учредяването на надлежни обезпечения, защитаващи интересите на банката, както и клаузи, които да предвиждат, че сумите по кредита се усвояват след учредяване от кредитополучателя на надлежно обезпечение; 3) извършване на действия по подписване на 25.03.2014 г. договор за банков кредит с „Оптим Интертрейд“ АД без да имат предварително одобрение на сделката с решение на целия управителен съвет; 4) непредприемане на действия, които тези лица са бил длъжни да извършат, по установяване на допуснато след сключване на договора за

кредит от 25.03.2014 г. от „Оптим Интертрейд“ АД неизпълнение на задължението му, поето с този договор, да използва отпуснатите заемни средства съобразно уговореното предназначение, както и в резултат от неизпълнение от Г. К. З. на задълженията му, възникнали по сключен с „КТБ“ АД трудов договор за заемане на длъжността Началник управление в Управление „Кредитиране“, което неизпълнение се изразява в това, че той е дал становище за отпускане на кредит на „Оптим Интертрейд“ АД без да изпълни своите задължения по длъжностна характеристика и без да бъде спазена процедурата за това, установена в Правилника за кредитна дейност относно извършване на анализ на способността на „Оптим Интертрейд“ АД да изпълнява задълженията си към банката, ако исканият кредит бъде отпуснат, както и относно извършване на анализ и оценка на обезпечението, което се предлага да бъде учредено за обезпечаване изпълнението на задълженията по договора за кредит, както и в резултат от неизпълнение от В. Б. С. на задълженията му, възникнали по сключен с „КТБ“ АД трудов договор за заемане на длъжността Директор в Дирекция „Кредитен риск“, което неизпълнение се изразява в това, че той е дал становище за отпускане на кредит на „Оптим Интертрейд“ АД без да изпълни своите задължения по длъжностна характеристика и без да бъде спазена процедурата за това, установена в Правилника за кредитна дейност относно извършване на анализ на способността на „Оптим Интертрейд“ АД да изпълнява задълженията си към банката, ако исканият кредит бъде отпуснат, както и относно извършване на анализ и оценка на обезпечението, което се предлага да бъде учредено за обезпечаване изпълнението на задълженията по договора за кредит. С решението „Корпоративна търговска банка“ АД - в несъстоятелност е осъдена да заплати по сметка на Софийски градски съд сума в размер на 391 166 лв., представляваща дължима държавна такса за разглеждане на предявените искове, от предварителното заплащане на която ищецът е освободен.

Срещу това решение е подадена въззивна жалба от „Корпоративна търговска банка“ АД /н./, която моли то да бъде отменено и предявените от нея искове – уважени. Въззивникът поддържа, че съдът е направил грешна квалификация на предявените искове. С исковата молба били предявени три искиви претенции, обективно съединени при условията на евентуалност, а именно: 1./ искове с правно основание чл. 57, ал. 3 ЗБН за осъждане на ответниците да заплатят при солидарна отговорност сумата от 5 000 000 евро - обезщетение за причинени имуществени вреди, изразяващи се в претърпени загуби от несъбрани вземания, възникнали по Договор за банков кредит от 25.03.2014 г., сключен между „КТБ“ АД (н.) и „Оптим Интертрейд“ АД (н.), които вреди са причинени от неизпълнение на задълженията на ответниците в качеството им на администратори на банката по смисъла на пар. 1, т. 2 от ДР на ЗБН, като са допуснали и разрешили сключване на договор за кредит; 2./ евентуално предявени искове с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД, във вр. чл. 82 ЗЗД за осъждане на ответниците да заплатят при солидарна отговорност сумата от 5 000 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени от „КТБ“ АД (н.) имуществени вреди от неизпълнение на договорните задължения на ответниците в качеството им на бивши администратори на банката, при сключване на Договор за банков кредит от 25.03.2014 г. между „КТБ“ АД (н.) и „Оптим Интертрейд“ АД (н.); 3./ евентуално предявени искове с правно основание чл. 57, ал. 3 ЗБН за осъждане на ответниците да заплатят разделно всеки от тях съобразно заеманата от него длъжност сумата от по 1 250 000 евро обезщетение за претърпени от „КТБ“ АД (н.) имуществени вреди от неизпълнение на договорните задължения на ответниците, в качеството им на бивши администратори на банката, при сключване на Договор за банков кредит от 25.03.2014 г. между „КТБ“ АД (н.) и „Оптим Интертрейд“ АД (н.). С определение от 02.08.2021 г. съдът е направил проект на доклад по делото, като вместо горепосочените претенции, е квалифицирал предявените искове, както следва: „исковете срещу ответниците Г. Х. и А. П. са с правна квалификация чл. 57, ал. 3 от ЗБН вр. чл. 240, ал. 2 от ТЗ, а исковете срещу ответниците Г. З. и В. С. - чл. 57, ал. 3 ЗБН вр. чл. 203, ал. 1 КГ\ Докладът е обявен за окончателен с протоколно определение от 01.12.2021 г. В случая не била налице приложимост на разпоредбите на чл. 240, ал. 2 от ТЗ и чл. 203, ал. 1 от КТ, тъй като отговорността по чл. 57, ал. 3 от ТЗ била различна от общата отговорност на

ръководните органи на акционерните дружества по чл. 240 от ТЗ. Тази отговорност била предвидена за ръководни органи на банките при достигната тяхна неплатежоспособност и открито производство по несъстоятелност след отнет лиценз, докато отговорността по чл. 240 от ТЗ е в рамките на действаща банка, като отговорността е предвидена като солидарна за членовете на УС и НС и съответно могат да се освобождават от такава отговорност. В чл.57, ал.3 ЗБН е предвидена специална имуществена договорна или деликтна отговорност, която представлява самостоятелно основание за реализиране отговорността на бившите администратори на банката, а не следва същата да се търси по реда, уреден в отделните закони, въз основа на които е възникнало правоотношението между тях и банката. С иска по чл.57, ал.3 ЗБН се реализира отговорността на администраторите на конкретен тип дружество и работодател - това е банка в особено положение - несъстоятелност.

Въззивникът поддържа, че съдът неправилно не е уважил доказателствените му искания, в качеството на ищеца, направени с молба в открито съдебно заседание, проведено на 06.04.2022 г. за назначаване на допълнителна съдебно-счетоводна експертиза, която да отговори на следните въпроси: 1./ Според документите по делото, извършен ли е необходимия финансов анализ на кредитоискателя по смисъла на Правилника за кредитната дейност на банката преди сключване на договора за банков кредит? ; 2/. С какъв произход приоритетно са приходите на дружеството кредитополучател към датата на сключване на договора за банков кредит? Осъществявало ли е дружеството реална търговска дейност преди сключване на договора за банков кредит?; 3./ Към кой момент е било възможно да се установи, че кредитополучателят е неплатежоспособен, вземайки предвид данните, посочени в счетоводния баланс на дружеството и информацията, която е била известна на „КТБ“ АД (н.)? Съдът допуснал втория въпрос, като отхвърлил искането в останалата му част. Първият въпрос бил свързан с твърденията на ищеца, че ответниците не са извършили финансов анализ на кредитоискателя преди отпускане на процесния кредит. Въпросът е от компетенциите на вещото лице, като той е можел след проверка на материалите на делото да установи, дали извод за кредитоспособността на „Оптим Интертрейд“ АД (н.) може да бъде направен от представените с искането за отпускане на кредит, съответно от събраните в процеса на кредитиране документи. Третият поставен въпрос би изяснил кой е най-ранния момент, в който е можел да се направи извод за липсата на възможност на кредитополучателя да изпълни задължението си към „КТБ“ АД (н.) и дали това е можело да бъде направено още по времето, в което ответниците са изпълнявали задълженията си на банкови администратори.

Въззивникът поддържа, че е погрешен извода, че липсва увреждане на „КТБ“ АД (н.) с оглед възможност за събиране на вземанията на банката към кредитополучателя. В производството по несъстоятелност на „Оптим Интертрейд“ АД /н./ било постановено Решение по чл. 711 от ТЗ за започване на осребряване на имуществото, като производството по несъстоятелност не е приключило, но от доклада на синдика В. М. било установено, че не е открито никакво имущество, от което кредиторите на несъстоятелния длъжник да могат да се удовлетворят. В тази връзка, „КТБ“ АД (н.) изрично направило доказателствено искане в депозираните по делото допълнителни искиви молби за о приобщаване към настоящото производство на материалите по т.д. № 3209/2015 г. по описа на СГС, VI-5 с-в (производството по несъстоятелност на длъжника), с оглед установяване дали е намерено реално имущество, както евентуално и финансовото състояние на дружеството в релевантните за спора периоди.

Въззивникът твърди, че съдът неправилно приел, че „КТБ“ АД /н./ не е предприело действия за събиране на вземанията си от кредитополучателя, поради което липсва пряка причинно-следствена връзка между противоправните действия на ответниците и твърдяната вреда. В периода 20.06.2014 г. до 22.04.2015 г., „КТБ“ АД (н.) е била управлявана от квестори, назначени съгласно действащата тогава редакция на ЗКИ, чиято дейност не е насочена към осребряване на активите на банката, съответно към незабавно пристъпване към образуване на съдебни производства срещу всички кредитополучатели. Това е функцията на назначените впоследствие синдици. „КТБ“ АД (н.) депозирало молба

по чл. 625 от ТЗ за откриване на производство по несъстоятелност срещу „Оптим Интертрейд“ АД (н.) на 13.05.2015 г., като са поискани необходимите обезпечения, гарантиращи запазване имуществото на длъжника. Това е направено в първия обективно възможен момент, след откриване на производство по несъстоятелност и назначаване на синдици на самата банка - 22.04.2015 г.

Въззивникът поддържа, че ответниците не изпълнили своите законови задължения, така и задълженията, произтичащи от сключените между тях и банката договори за управление/трудова договори.

Следва да се има предвид, че нарушенията Правилника за кредитна дейност и неговите приложения от страна на ответниците, не се изразява в това, че те е трябвало лично да изпълнят процедурите по проучване, одобряване, отпускане на процесната кредитна сделка. Тези задължения са били вменени на служителите от общата администрация в структурата на „КТБ“ АД. Независимо от това обаче, крайното решение за сключване на кредитната сделка е била на ответниците Х. и П. като изпълнителни директори - по предложение на ответниците З. и С.. След като ответниците са работили по приет (включително от част от ответниците като членове на УС на Банката) Правилник, ведно с всички методики към нея, те са били наясно, че преди да разрешат сключването на дадена сделка, следва да е изпълнена цялата процедура, описана в него. В процесния случай, ответниците са разрешили сключване на такава кредитна сделка въпреки неспазването на процедурите по проучване и одобряване, които сами са утвърдили.

Въззивникът излага подробни съображения за извършени нарушения за всеки от ответниците Г. П. Х., А. М. П., В. Б. С., Г. К. З..

Въззивникът поддържа, че кредитът е отпуснат без да е обезпечено неговото връщане. Предоставените по него обезпечения не биха могли да осъществят своята функция.

Въззивникът прави доказателствени искания:

1./ Моли въззивният съд да допуснете назначаване на съдебно-счетоводна експертиза, като вещото лице, след проверка на материалите по делото, в счетоводството на „КТБ“ АД (н.) и в съответните публични регистри, отговори на следните въпроси: 1./ Според документите по делото, извършен ли е необходимия финансов анализ на кредитоискателя по смисъла на Правилника за кредитната дейност на банката преди сключване на договора за банков кредит?; 2./ Към кой момент е било възможно да се установи, че кредитополучателят е неплатежоспособен, вземайки предвид данните, посочени в счетоводния баланс на дружеството и информацията, която е била известна на „КТБ“ АД (н.)?

2./ Моли съдът да изиска за прилагане т.д. № 3209/2015 г. на СГС, VI-5 състав / делото по несъстоятелността на „Оптим Интертрейд“ АД (н.) / за установяване дали дружеството има имущество за удовлетворяване вземанията на кредиторите си, както и извършените от „КТБ“ АД (и.) действия по събиране на вземанията си срещу кредитополучателя по процесния договор за кредит.

Въззиваемите Г. П. Х., А. М. П., В. Б. Сто ев оспорват въззивната жалба. Въззиваемият П. оспорва направените доказателствени искания.

Въззиваемият Г. К. З. не е подал отговор на въззивната жалба.

Съдът като обсъди становищата на страните и техните доказателствени

искания, намира следното:

В мотивите, изложени по т.1 на ТР № 1/09.07.2019 г. по т.д. № 1/2017 г., Върховният касационен съд сочи, че основанието по чл.229, ал.1, т.4 ГПК за спиране на производството по делото се разглежда в правната теория като абсолютна процесуална пречка за надлежното упражняване правото на иск. Връзката между делата, която има предвид чл.229, ал.1, т.4 ГПК, е обективната зависимост между две спорни правоотношения в съотношение на обуславящо и обусловено, която винаги е конкретно съществуваща, безспорно установена, пряко касае допустимостта или основателността на иска по обусловеното дело и поради това не предполага различия в преценките на съда по двете дела. В гражданският процес тази зависимост се изразява в това, че висиящността на преюдициалния спор временно пречатства упражняването на правото на иск по обусловеното дело, доколкото нормата на чл.229, ал.1, т.4 ГПК императивно задължава съдът да преустанови процесуалните действия по разглеждането и приключването на делото с решение по съществото на спора. Необходимостта от съдебна преценка за наличие на преюдициална връзка и акт на съда, постановяващ спирането на обусловеното дело, не променя абсолютния характер на пречката и императивността на процесуалното правило. Поради това, наличието на обуславящо дело, без значение какъв е видът му /гражданско, административно, наказателно/ и кога е образувано /преди или след обусловеното дело/, актът по което следва да бъде зачетен от съда по обусловения иск с оглед разпоредбите на чл.297 – чл.298, чл.300, чл.302 ГПК, е абсолютна отрицателна процесуална предпоставка за упражняването на правото на иск и за развитието на процеса по обусловеното дело.

Спазването на процесуалните норми, уреждащи абсолютните процесуални предпоставки на правото на иск при разглеждането на делото във всяка инстанция, обезпечава законосъобразното развитие на процеса и допустимостта на съдебното решение. Затова е прието, че при наличие на основание за спиране по чл.229, ал.1, т.4 ГПК /независимо кога са възникнали предпоставките за това - пред първоинстанционния или пред въззивния съд/, съдебното решение ще е недопустимо и подлежащо на обезсилване като постановено при наличие на отрицателна процесуална предпоставка за упражняване правото на иск по обусловеното дело – висиящ преюдициален спор, от значение за правилното решаване на обусловения спор.

От данните по първоинстанционното дело се установяват наличие на такава отрицателна предпоставка – т.д. № 3209/2015 г. на СГС, VI-5 състав - делото по несъстоятелност на „Оптим Интертрейд“ АД (н.), за което дружество в обстоятелствената част на исковата молба са изложени твърдения, че в резултат на действията/бездействията на ответниците, е получило необезпечен кредит в размер на 5 000 000 евро. В това производство „КТБ“АД /н/ е кредитор с прието вземане, част от което е и процесния договор за кредит от 25.03.2014 г. Следователно приключването на производството по несъстоятелност на „Оптим Интертрейд“ АД (н.) е от значение за правилното разрешаване на производството по т.д. № 1081/2017 г. по описа на СГС, както и във въззивното производство по т.д. № 211/2023 г., тъй като предметът на предявените против ответниците по него искове изисква установяване и на размера на причинената на банката вреда. В производството по несъстоятелност на „Оптим Интертрейд“ АД (н.) ще се разреши въпросът за удовлетворението на банката, както и за настъпване на вредата за „КТБ“АД /н/.

Следователно откритото производство по несъстоятелност в хода на производството по предявените искове по чл.57, ал.3 ЗБН е от преюдициално значение спрямо настоящето производство. Така е прието и с Решение № 60151 от 5.01.2022 г. на ВКС по т. д. № 2272/2020 г., II т. о., ТК, постановено по реда на чл.290 ГПК.

Наличието на обуславящото дело е абсолютна отрицателна процесуална предпоставка за упражняването на правото на иск и за развитието на процеса по обусловеното дело. Поради това висиящността на преюдициалния спор временно пречатства упражняването на правото на иск по обусловеното дело, по арг. от чл.229, ал.1, т.4 ГПК и последното следва да се спре и да изчака разрешаването на обуславящото такова.

Предвид изложеното и при наличие на предпоставките по чл.229, ал.1, т.4 ГПК

настоящият състав на Софийски апелативен съд приема, че производството по настоящето дело следва да бъде спряно до разрешаването с краен съдебен акт на производството по т.д. № 3209/2015 г. на СГС, VI-5 състав.

Воден от изложеното, Софийският апелативен съд, Търговска колегия, пети състав

ОПРЕДЕЛИ:

СПИРА производството по в.т.д. № 211/2023 г. по описа на Апелативен съд София до приключването с краен съдебен акт на производството по т.д. № 3209/2015 г. на СГС, VI-5 състав.

Определението подлежи на обжалване с частна жалба в едноседмичен срок от съобщаването му на страните пред Върховен касационен съд.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____